

عنوان مقاله:

انتفاع غیر مستقیم از جرم؛ در جستجوی عنوان مجرمانه

محل انتشار:

مجله مطالعات حقوقی، دوره 13، شماره 3 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 32

نویسندگان:

عارف اسدی - دانش آموخته کارشناسی ارشد حقوق کیفری و جرم شناسی دانشکده حقوق پردیس فارابی دانشگاه تهران

محمد ابراهیم شمس ناتری - دانشیار دانشکده حقوق پردیس فارابی دانشگاه تهران (نویسنده مسئول)

حسن عالی پور - استادیار گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشگاه تهران، پردیس فارابی جرائم اقتصادی

خلاصه مقاله:

انتفاع غیرمستقیم به معنای بهره‌گیری از عایدات جرم از سوی اشخاصی غیر از مرتکب (مباشر، شریک و معاون) است. در واقع، انتفاع از جرم به معنای دریافت و یا بهره‌گیری از عایدات مادی، خدمات و امتیازهای حاصل از برخی جرائم است که در بیشتر جرائم هم زمان به عنوان گام نخست و گام پایانی مسیر جرم دارای اهمیت است. انتفاع از جرم در گام آغازین در قالب انگیزه جرم و در گام پایانی به عنوان برخورداری از سود آن جلوه می‌کند. تفاوت این دو گام در این است که انگیزه یا قصد جرم منحصر به مرتکب یا مرتکبان است ولی گام پایانی یعنی سود واقعی جرم، گاهی نصیب کسانی می‌شود که با لحاظ مقررات، نقشی در ارتکاب جرم ندارند. این ویژگی بیشتر در قبایل خانواده و نزدیکان مرتکب صدق می‌کند. در همین راستا، مسئله پژوهش این است که مجازات منتفعان از عایدات جرم در چه شرایطی ممکن است. در این پژوهش با استفاده از منابع کتابخانه‌ای و به روش تحلیلی و توصیفی، روشن شده که هر گونه تحصیل یا دریافت عواید، با عنوان پول شویی منطبق است، ولی این نتیجه حاصل شده است که انتفاع از جرم از سوی نزدیکان مرتکب چه آگاهانه و چه در اثر بی توجهی فاحش نسبت به منشا اموال مشکوک، لزوماً با پول شویی یا معاونت در جرم مرتکب اصلی انطباق ندارد. در این راستا پیشنهاد شده است که متناسب با میزان برخورداری آگاهانه از عواید جرم، با استفاده از احکام مسئولیت کیفری جمعی یا عاریتی مبادرت به جرم‌انگاری مستقل این رفتار با ارکان و شرایطی ویژه و متمایزی از سایر عناوین قانونی کرد تا حاشیه امن برای منتفعان از عایدات جرم فراهم نشود.

کلمات کلیدی:

انتفاع از جرم، پول شویی، جرائم مقدم، عایدات مجرمانه، مسئولیت کیفری جمعی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1845571>

